

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku O. S.A. z siedzibą w W.
przy uczestnictwie P. S., M.S. i Gminy Miasta T.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 grudnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania P. S.
i M.S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w T.
z dnia 17 grudnia 2020 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od uczestników postępowania P.S.
i M.S. solidarnie na rzecz wnioskodawcy
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania

przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w T. z dnia 17 grudnia 2020 r. uczestnicy postępowania – P.S. i M.S. oparli wnioski o przyjęcie jej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Jednocześnie doprecyzowuje się, że w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie istotne i ściśle jurydyczne, tj. dające się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Musi być to również zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencki, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Powyższego wymogu nie spełnili skarżący powołując się na problem prawny, którego istota wyraża się w kwestionowaniu dopuszczalności ingerowania w prawo własności nieruchomości na skutek ustanowienia służebności przesyłu. Skarżący opierają bowiem przedstawione zagadnienie prawne na założeniu, że wadliwa jest konstrukcja normatywna, w której na skutek ustanowienia służebności przesyłu przyznaje się pierwszeństwo prawu przedsiębiorcy przesyłowemu nad prawem własności nieruchomości. Nie jest właściwy stan, w którym na skutek ustanowienia

służebności przesyłu ogranicza się kompetencję właściciela w przedmiocie sprawowania swojego władztwa nad rzeczą (nieruchomością). Tak ujęte zagadnienie prawne jest pozbawione waloru istotności i sporności w świetle dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego. Wskazać bowiem należy, że skarżący ferując tezę o kolizji między prawem własności nieruchomości a służebnością przesyłu i wskazując na konieczność przyznania w takiej sytuacji prymatu prawu własności pomijają implikacje wynikające wprost z art. 140 k.c. Wprawdzie prawo własności odzwierciedla najszersze władztwo podmiotu prawa cywilnego nad rzeczą to nie można pomijać tego, iż prawo własności nie ma charakteru nieograniczonego (absolutnego). Z art. 140 k.c. wynika, że granice prawa własności wyznaczają ustawy, zasady współżycia społecznego i społeczno-gospodarcze przeznaczenie tego prawa (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2012 r., I CSK 676/12, nie publ., z dnia 5 lipca 2008 r., V CSK 52/08, nie publ. i z dnia 6 stycznia 2006 r., III CK 129/00, nie publ.), zaś do kategorii ustawowych ograniczeń prawa własności zalicza się m.in. służebność przesyłu (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 stycznia 2015 r., V CSK 26/14, nie publ., z dnia 21 stycznia 2015 r., IV CSK 203/14, nie publ., z dnia 15 marca 2018 r., III CZP 112/17, nie publ., oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 stycznia 2011 r., III CSK 85/10, nie publ. i z dnia 11 maja 2004 r., II CK 314/03, nie publ.). Z dokonanych w sprawie ustaleń – którymi zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany – nie wynika, na czym opiera się sformułowane w skardze zagadnienie prawne, aby wnioskodawca zobowiązał się w umowie do usunięcia wcześniej zainstalowanych na nieruchomości urządzeń. W związku z tym przedstawione w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne nie jest też przydatne dla oceny zasadności wniesionej skargi kasacyjnej.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c.

Wysokość należnych kosztów postępowania ustalono na podstawie § 15 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 265 ze zm.).